

شناسایی و رتبه بندی؛ موانع تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی- اخلاقی در مدارس با روش سلسله مراتبی (ahp)

مطالعه موردی آموزش و پرورش شهرستان آبیگ

چکیده:

کلیدواژه: تربیت، سند تحول بنیادین، ساحت عبادی- اعتقادی - اخلاقی، روش سلسله مراتبی (ahp)

مقدمه:

امروزه تربیت اخلاقی در همه کشورها به عنوان یکی از الزامات تعلیم و تربیت برای آشنا کردن دانش آموزان با ارزشها و فضائل اخلاقی مورد توجه می باشد. به همین علت اندیشمندان در این قرن، تربیت اخلاقی را تنها تعلیم و تربیت شایسته و ضروری می دانند. (کارور، خوشبخت و مزیدی، ۱۳۹۳)

مهمترین مسأله ای که هر انسانی با آن مواجه است، مسأله تربیت است. اگر تربیت را با مفهوم وسیع آن در نظر بگیریم باید گفت که هدف آفرینش همه موجودات جهان هستی، تربیت می باشد. تمام کوشش های پیامبران الهی، دانشمندان و مردان بزرگ تاریخ، نیز مصروف همین مسأله شده است. (مکارم شیرازی، ۱۳۸۶)

نقش مهم دوره کودکی در شکل گیری شخصیت و رفتار انسان، آموزش و پرورش دوره ابتدایی را از اهمیت خاصی برخوردار می سازد. تحقیقات فراوان گویای این حقیقت است که شخصیت و راه و رسم زیستن یک انسان بالغ به میزان وسیعی در نخستین سال های زندگی وی شکل می گیرد. (رضا سمیعی درونه، ۱۳۹۴)

آموزش و پرورش هر جامعه مهمترین رکن آن جامعه، برای آموزش و تربیت اخلاقی محسوب می شود.

در کشور ایران با بروز تحولات، اقدامات ویژه ای در جهت برنامه ریزی تربیت در آموزش و پرورش صورت گرفت؛ که در نهایت در سال ۱۳۹۰ منجر به تدوین و ابلاغ سند تحول بنیادین و برنامه راهبردی و دراز مدت در نظام آموزشی شده است. این سند با ۲۳ هدف کلان و ۱۳۱ راهکار، ناظر به شش زیر نظام (رهبری و مدیریت)، (برنامه درسی و آموزشی)، (ارتقای منابع انسانی)، (فضا و تجهیزات)، (منابع مالی) و (پژوهش و ارزش یابی) است. (Navidadham، ۲۰۱۲)

در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، تربیت براساس ابعاد و ساحت های وجودی متربیبان و توجه به شئون مختلف حیات طیبه به شش ساحت تقسیم شده است که عبارتند از: ۱) ساحت تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی - ۲) ساحت تربیت اجتماعی و سیاسی - ۳) ساحت تربیت زیستی و بدنی - ۴) ساحت تربیت زیبایی شناختی و هنری - ۵) ساحت تربیت اقتصادی و حرفه ای - ۶) ساحت تربیت علمی و فناوری (سند تحول بنیادین، ۱۳۹۰)

همانطور که مشاهده می شود کشور ما نیز با توجه به اهمیت بالای تربیت اخلاقی، در سند تحول آپ، یک ساحت را به آن اختصاص داده است.

اهمیت و ضرورت:

اهمیت شناسایی موانع تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی از آن جهت است که نهاد آموزش و پرورش علاوه بر این که خود در گیر تحولاتی عظیم و نیازمند اصلاحات و تغییراتی اساسی است، باید پاسخگوی مخاطبان تربیتی خود نیز باشد.

اهمیت شناسایی موانع تحقق تربیت این ساحت از آنجا مشخص می شود که، امروزه در مدارس علاوه بر آموزش دروس، آموزش ها و تربیت مسائل اخلاقی، عبادی، اعتقادی مورد توجه قرار گرفته است و تربیت اخلاقی یکی از اهداف اصلی و پایدار در نظام آموزشی در سطح دنیا می باشد، همچنین در سند تحول شاهد این هستیم که به مقوله تربیت دینی به صورت ویژه ای پرداخته شده است و ساحت تربیت عبادی-اعتقادی-اخلاقی به عنوان زیر بنای سایر ساحت ها مطرح شده است، پس با تحقق تربیت در این ساحت، تحقق سایر ساحت ها امکان پذیر تر می شود. با شرایط موجود شناسایی موانع تحقق تربیت ساحت عبادی-اخلاقی-اعتقادی می تواند زمینه را برای تحقق این تربیت آماده کند.

موانع تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی اگر شناسایی نشود، سبب به حداقل رسیدن اجرای این تربیت در مدارس می شود، مسائل عبادی-اعتقادی-اخلاقی در دانش آموزان به حداقل خود می رسد و مشکلات تاسف باری را در جامعه و زندگی شخصی آن ها ایجاد می کند، به دلیل زیر بنابودن این ساحت با اجرا نشدن و کم رنگ شدن اجرای آن در مدارس زمینه اجرای سایر ساحت ها نیز با مشکل روبه رو می شود.

بیان مسئله:

با توجه به اینکه در سند تحول بنیادین ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی به عنوان زیر بنای سایر ساحت ها شناخته شده است و توجه ای ویژه به آن شده است و هم چنین تاثیر بسزای این ساحت در تربیت دانش آموزان و زندگی آن ها قابل مشاهده است. امید است با شناسایی و رتبه بندی موانع تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی در شهرستان آبیک، گامی اساسی و موثر در جهت از بین بردن موانع موجود و هم چنین اجرا و استفاده از ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی در تربیت فراگیران در مدارس برداشته شود.

با توجه به موارد گفته شده، ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی بسیار موثر و کارآمد می باشد. این تحقیق به منظور شناسایی موانع تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی در مدارس انجام شده است و سعی دارد تا به سوالات زیر پاسخ دهد:

*چه موانعی سبب تحقق نیافتن تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی در مدارس شهرستان آبیک می شود؟

*موانع شناسایی شده در چه رتبه ای قرار دارند؟

در این تحقیق به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که چه موانعی در تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی وجود دارد؟ و هر هر کدام از چه رتبه ای برخوردار هستند.

مبانی نظری پژوهش:

تربیت:

تربیت از لحاظ ریشه شناسی کلمه ای است عربی. به لحاظ اصطلاح شناسی واژه ای فارسی با کاربردی کهن در بین دانشمندان ایرانی و اندیشمندان زبان و ادبیات فارسی است (نک: غزالی، بی تا: ۶۱ همو، ۱۳۶۲: ۸۷). تربیت در زبان فارسی در تطور معنایی و کاربرد های گوناگون مراحل پر فراز و نشیبی طی کرده است. به نظر می رسد این اصطلاح تا اواخر قرن پنجم هجری در متون زبان فارسی و همچنین در زبان متعارف به کارنرفته است. نزدیک ترین اصطلاح به تربیت که در متون پیش از قرن پنجم به کاررفته، تأدیب است. کلمه ی ادب و همه ی مشتقات آن کلماتی عربی هستند که خاستگاه اصلی آن ها احادیث و روایات نقل شده از امامان معصوم (ع) است. به نظر می رسد پس از پذیرش اسلام توسط ایرانیان و نقل سخن پیامبر (ص) و ائمه ی اطهار (ع) در محافل علمی و دینی، اندیشمندان مسلمان اصطلاح ادب و مشتقات آن را در آثار خود به کار گرفته اند. برای نمونه، کلمات ادب و تأدیب در قابوس نامه اثر عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر- که کتابی درباره ی تربیت اخلاقی و اجتماعی است- فراوان دیده می شود، ولی از واژه ی «تربیت» در آن کتاب خبری نیست.

در اواخر قرن پنجم، امام محمدغزالی واژه ی تربیت را به همین معنایی که امروز مصطلح است در آثار خود به کاربرد و پس از آن در قرون بعدی این واژه کاملاً متداول گشت که هم در متون فنی مانند اخلاق ناصری اثر خواجه نصیرالدین طوسی و هم در متونی به زبان عامه مردم نزدیک ترند مانند گلستان و بوستان سعدی فراوان به چشم می خورد. معنا و مفهوم تربیت از قدیمی ترین آثار تا جدیدترین آن ها نسبتاً ثابت است و اساساً بر زدودن اخلاق ناپسند (غزالی، ۱۳۶۲: ۸۷) ایجاد کمالات عقلانی توسط معلم (سعدی، ۱۳۸۲: ۱۴۱) و رسیدن به ارزش های والای انسانی (نقیب زاده، ۱۳۷۵: ۱۸) دلالت دارد.

سند تحول بنیادین:

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در سال ۱۳۸۹ آغاز و در سال ۱۳۹۰ توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب نهائی رسیده است. تحقق ارزشها و آرمانهای متعالی انقلاب اسلامی مستلزم تلاش همهجانبه در تمام ابعاد فرهنگی، علمی، اجتماعی و اقتصادی است. احراز عرصه تعلیم و تربیت از مهمترین زیرساختهای تعالی پیشرفت همه جانبه کشور و ابزار جدی برای ارتقاء سرمایه انسانی شایسته کشور در عرصه های مختلف است. به این ترتیب تحقق آرمانهای متعالی انقلاب اسلامی ایران مانند احیای تمدن عظیم اسلامی، حضور سازنده، فعال و پیشرو در میان ملت ها و کسب آمادگی برای برقراری عدالت و معنویت در جهان در گرو تربیت انسانهای عالم متقی و آزاده و اخلاقی است. تعلیم و تربیتی که تحقق بخش حیات طیبه، جامعه عدل جهانی و تمدن اسلامی ایرانی باشد در پرتو چنین سرمایه انسانی متعالی است که جامعه بشری آمادگی تحقق حکومت جهانی انسان کامل را یافته و در سایه چنین حکومتی ظرفیت و استعداد های بشر به شکوفایی و کمال خواهد رسید.

در سند تحول بنیادین، معلم به عنوان موثرترین عنصر یاد شده است. در برنامه های تحولی ابتدا باید معلمی متحول تربیت کنیم و سپس دانش آموز متحول و تحول مورد نظر را برای تحقق اهداف برنامه های تحولی از این معلم انتظار داشته باشیم. با در نظر گرفتن تغییرات در تعلیم و تربیت، فراگیری مهارت‌های جدید برای کارکنان و مدیران و آموزش‌های ضمن خدمت جهت به روز نمودن آگاهی‌های افراد ضرورتی اجتناب ناپذیر است. لذا با توجه به اهمیت موضوع و نقش سند تحول بنیادی در سیاست های آموزش و پرورش، این تحقیق به منظور تعیین میزان اهمیت دادن به یادگیری سازمانی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش انجام شده است و سعی دارد تا به سوالات زیر پاسخ گوید:

میزان توجه به تجربه اندوزی و آزمایش در سند تحول بنیادین تا چه حد می باشد؟

میزان توجه به گفت و گو در سند تحول بنیادین تا چه حد می باشد؟

میزان توجه به تصمیم گیری در سند تحول بنیادین تا چه حد می باشد؟

میزان توجه به ریسک پذیری در سند تحول بنیادین تا چه حد می باشد؟

میزان توجه به تعامل با محیط بیرونی در سند تحول بنیادین تا چه حد می باشد؟ (پیروانی نیا و همکاران، ۱۳۹۲)

ساحت عبادی- اعتقادی - اخلاقی:

بخشی از جریان تربیت رسمی و عمومی است که ناظر به رشد و تقویت مرتبه قابل قبولی از جنبه دینی و اخلاقی حیات طیبه در وجودمتریبیان است و شامل همه تدابیر و اقداماتی است که برای پرورش ایمان و التزام آگاهانه و اختیاری متریبیان نسبت به مجموعه‌های از باورها، ارزشها، اعمال و... در راستای تکوین و تعالی هویت دینی و اخلاقی ایشان صورت میپذیرد؛ لذا قلمرو ساحت تربیت اعتقادی- عبادی و اخلاقی، ناظر به خودشناسی و معرفت نسبت به خداوند متعال، معاد، نبوت و... (ابعاد خاص و عام تربیت) است. (فرهادی و همکاران، ۱۳۹۹)

روش سلسله مراتبی (ahp):

فرایند سلسله مراتبی در سال ۱۹۸۰ توسط توماس ساعتی، ریاضی دان آمریکایی عراقی تبار به عنوان یک ابزار آنالیز گسترده برای مدل سازی مسائلی مانند موضوعات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و علوم تربیتی مطرح شد و بر پایه مقایسه زوجی ارزش های دسته ای از موضوعات پایه گذاری شد. (سان، ۲۰۰۲)

فرایند به ما کمک می کند تا بتوانیم تصمیمات مناسب برای موضوعات پیچیده را با ساده کردن و هدایت مراحل تصمیم گیری اتخاذ کنیم. روش ahp با نظم بخشیدن به فرآیند تفکر گروهی، ساختار موثر برای تصمیم گیری ایجاد می کند.

تخصیص منابع عددی به متغیرهای مسئله، به تصمیم‌گیرندگان کمک میکند تا الگوی مناسب تفکر را برای رسیدن به نتیجه دارا باشند. (آذر، ۱۳۸۸)

روش ahp معتبرترین روش از میان روش‌های موجود MCDM است. همچنین استفاده از پرسشنامه طراحی شده بر اساس مقایسات زوجی، از موثرترین و معتبرترین روش‌های جمع‌آوری داده‌ها در این روش است. (وفایی، ۱۳۸۶)

پیشینه تحقیق:

نام مقاله	نام محقق	حوزه مطالعات	روش تحقیق	حجم نمونه	ابزار جمع‌آوری
تربیت دینی، تربیت زمینه‌ساز، تربیت سکولار	طیبه توسلی	علوم تربیتی	مطالعه نظری- تطبیقی	-----	-----
تربیت و تربیت اسلامی در آموزش و پرورش و مولفه های آن	حسین تربتی نژاد منیره جمادی	علوم تربیتی	کتابخانه‌ای	-----	اطلاعات و داده‌ها مطالعه و خواندن مواد چاپ شده از قبیل کتب و اسناد و مدارک و مقالات موجود در کتابخانه سایت‌های علمی پژوهش و ...
تربیت و تربیت اسلامی در آموزش و پرورش و مولفه های آن	حسین تربتی نژاد منیره جمادی	علوم تربیتی	کتابخانه‌ای	-----	اطلاعات و داده‌ها مطالعه و خواندن مواد چاپ شده از قبیل کتب و اسناد و مدارک و مقالات موجود در کتابخانه سایت‌های علمی پژوهش و ...

				جمع آوری گردیده	دارند و همچنین خیل عظیمی از کودکان، نوجوانان و جوانان را دربرمی گیرند، در نتیجه جایگاه مهمی در تعلیم و تربیت اسلامی افرا دارند یکی از این نهادهای بسیار مهم و تاثیر گذار که مسئولیت اهتمام به امر تعلیم و تربیت اسلامی آحاد مردم را عهده دار می باشد، آموزش و پرورش است. آموزش و پرورش زمه ساز رشد فکری و اخلاقی انسان ها در یک جامعه پویا است.
بررسی تربیت اعتقاد عبادی و اخلاقی بر اساس سند تحول بنیادین	ابوالفضل فاتحی ابراهیم آباد، رضا شمس آبادی، ط درخشانی	علوم تربیتی	تحلیلی، توصیفی و واکاوی به روش اسنادیو کتابخانه		سند تحول بنیادین آموزش و پرورش یک راهبردی در حوزه تعلیم و تربیت است که ریشه و اساس فعالیت ها می پردازد تا همه اه بر اساس موازین و آموزه های اسلامی صورت بگیرند. سند تحول بنیادین در واقع سند تربیتی جامعه است. آنچه که در این پژوهش مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد تربیت اعتقادی عبادی و اخلاقی و همچنین تبیین نقش و جایگاه معلم در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش می باشد.
وضعیت کنونی تربیت و اخلاقی دانش آموزان و اساس شاخص های تحول	سید کاظم اکرمی علی دلاور، محمد رضا تمسک	علوم تربیتی	توصیفی-مقطعی	۱۱۱۰۰۱۶ ارزشیابی، خودسنجی همسال سنجی	هدف این پژوهش ارزشیابی عملکرد دانش آموزان در ابعاد تربیت دینی و اخلاقی براساس شاخص سند تحول بنیادین بود. بین تربیت دینی و اخلاقی دختران و پسران هم تفاوت معناداری وجود دارد. در مقایسه با ۹۵ درصد اطمینان به ترتیب مدارس های استان های خراسان جنوبی، بوشهر، مازندران، همدان و تهران از تربیت اعتقادی، عبادی و بیشتری برخوردارند و مدرسه های محروم از تربیت دینی و اخلاقی نیز عمدتاً محروم ترند
تحلیل ابعاد مولفه ها و شاخص های سازند تربیت دینی براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش	سیده منصوره موسوی، فهیمه انصاریان، معصومه صمدی، لطف الله عباسی	پژوهش های تربیتی	تجزیه، ترکیب روابط، کشف ارتباط	سند تحول بنیادین و مولفه های دینی و مبانی نظری بنیادین معتبر مقالات است	سند تحول بنیادین در عرصه ی تربیت دینی منابع معتبر دینی و با نظر صاحب نظران دیدگاه همسو بوده و نگاه سند به تربیت دینی جامع زیر بنای اصلی تمام ساحت های تربیتی می باشد. توجه به اهمیت نقش تربیت دینی مطالعه و برای تصمیم گیرندگان برای دسترسی به اهداف سند تحول بنیادین کاربرد دارد.

نتایج نشان داد در سند تحول به مقوله تربیت به صورت ویژه پرداخته شده است و ساحت اعتقادی عبادی و اخلاقی به عنوان زیر بنای ساحتها مطرح شده است و نسبت به هر ۱۰ در سند تحول بنیادین و مبانی نظری آن توجه ویژه صورت گرفته است. همچنین در زیر نظامهای اصلی جنبه های قابل توجهی تربیت دینی نمایان شده است.	کیفی تحلیلی، محتا	مطالعات تربیتی	سیده منصوره محمدی، معصومه صمدی، لطف الله عباسی، فهیمه انصاریان	تبیین تحلیلی مولفه تربیت دینی از منظر تحول بنیادین آموزش و پرورش
بر اساس یافته های پژوهش می توان گفت مراحل خلاقیت در سند تحول چندانی نشده همچنین به مؤلفه های شادکامی نیز به میزان یکسانی توجه نشده است؛ لذا می بایست در بازنگری های بعدی سند به مؤلفه های دیگر شادکامی نیز پرداخته شود و برنامه ریزان آم بر این اساس اقدام نمایند	نرم افزار و سیاه ی	سند تحول ب آموزش و پرورش ۳۹۲	توصیفی، کمی و	علوم تربیتی	لیلا شکوهی امیرعلی دلاور، لطف عباسیسروک، ش کوشکی	تحلیل محتوای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بر اساس خلاقیت و شادکامی
به نظر می رسد که برای دستیابی به اهداف تحول بنیادین، لازم است تا در همه زمینه ها یادگیری سازمانی فرهنگیان تجدید نظری ک سیاست های اجرایی آموزش و پرورش انجام	کمی و کیفی	علوم تربیتی	پیروانی نیا پونه، نیا پگاه	تحلیل سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از نظر میزان اهمیت به یادگیری سازمانی
توجه به ساحت اعتقادی و اخلاقی در کتابهای مورد مطالعه به عنوان اولویت اول هدفهای کلی سند تحول بنیادین مناسب مطابقت دارد؛ اما بازنگری در محتوای ا از منظر ساحت تربیت زیستی و بدنی، با به نیازهای جسمانی و وضعیت سنی ف در دوره متوسطه اول، ضروری به نظر میرسد			آماری- توصیفی		نواز الله فرهادی، زهراگرامی طیبی	تحلیل محتوای کتابهای فارسی متوسطه اول بر پایه ساحتها ی شش گانه تربیت در سند تحول بنیادین

روش پژوهش:

این پژوهش با توجه به موضوع و هدف آن از نوع کیفی-توصیفی است.

جامعه آماری این پژوهش معلمان ابتدایی شهرستان آبیک می باشد، که ۹۰ نفر از معلمان، مدیران و معاونان به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب شده اند، به این صورت که پرسشنامه ای با موضوع موانع تحقق ساحت عبادی- اعتقادی- اخلاقی در مدرسه تهیه شده و در اختیار معلمان قرار داده شد.

در این پژوهش یافته ها بر اساس روش سلسله مراتبی (ahp) تجزیه و تحلیل شده است که با نرم افزار Choice Expert صورت گرفته است.

یافته های پژوهش:

باتکمیل پرسشنامه های ارائه شده توسط معلمان، موانع شناسایی شده در تحقق ساحت عبادی-اعتقادی-اخلاقی به صورت زیر بیان شده است:

ردیف	سمت	سابقه	ماحصل
۱	مدیر	۲۵ سال	نبود اعتقاد دینی در خانواده ها به عنوان اولین کانون تربیت دانش آموزان.
۲	معاون آموزشی	۲۰ سال	فرهنگ موجود در آن منطقه و جامعه محل سکونت دانش آموز
۳	معاون پرورشی	۲۱ سال	اهمیت ندادن خانواده به این موضوع
۴	معلم	۱۶ سال	جذاب نبودن برنامه های اعتقادی در مدرسه
۵	معلم	۳ سال	گاهی سخت گیری خانواده ها در این موضوعات و دلزدگی دانش آموزان
۶	معلم	۲ سال	عدم جذابیت این موضوعات برای دانش آموزان
۷	معلم	۳۰ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
۸	معلم	۳۲ سال	بی اهمیتی والدین به این نوع موضوعات و نبود اعتقاد در خانواده
۹	معلم	۲۹ سال	تاثیر گذار نبودن برنامه های مدرسه در این حیطة
۱۰	مدیر	۳۰ سال	عدم انجام رعایت معلم در حیطة های اخلاقی- عبادی
۱۱	معاون آموزشی	۳۰ سال	نداشتن یک الگوی عبادی-اعتقادی-اخلاقی در خانه یا مدرسه

مصاحبه شونده ۱۲	معاون پرورشی	۶ سال	سخت گیری خانواده ها در این حیطة از امور
مصاحبه شونده ۱۳	معلم	۸ سال	اهمیت ندادن برخی از مدارس به این ساحت و بی توجهی به آن
مصاحبه شونده ۱۴	معلم	۱۵ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
مصاحبه شونده ۱۵	معلم	۵ سال	جذاب نبودن برنامه های اعتقادی در مدرسه
مصاحبه شونده ۱۶	معلم	۱۸ سال	بی اهمیتی والدین به این نوع موضوعات و نبود اعتقاد در خانواده
مصاحبه شونده ۱۷	معلم	۲۰ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
مصاحبه شونده ۱۸	معلم	۲۲ سال	فرهنگ موجود در آن منطقه و جامعه محل سکونت دانش آموز
مصاحبه شونده ۱۹	مدیر	۳ سال	نبود فضای کافی برای انجام برخی از مراسم عبادی، جشن های مذهبی
مصاحبه شونده ۲۰	معاون آموزشی	۵ سال	نداشتن یک الگوی عبادی-اعتقادی-اخلاقی در خانه یا مدرسه
مصاحبه شونده ۲۱	معاون پرورشی	۲۲ سال	فرهنگ موجود در آن منطقه و جامعه محل سکونت دانش آموز
مصاحبه شونده ۲۲	معلم	۸ سال	گاهی سخت گیری خانواده ها در این موضوعات و دلزدگی دانش آموزان
مصاحبه شونده ۲۳	معلم	۴ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
مصاحبه شونده ۲۴	معلم	۱۰ سال	نبود فضای کافی برای انجام برخی از مراسم عبادی، جشن های مذهبی
مصاحبه شونده ۲۵	معلم	۹ سال	گاهی سخت گیری خانواده ها در این موضوعات و دلزدگی دانش آموزان
مصاحبه شونده ۲۶	معلم	۲۷ سال	عدم جذابیت این موضوعات برای دانش آموزان

مصاحبه شونده ۲۷	معلم	۸ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
مصاحبه شونده ۲۸	معلم	۳ سال	فرهنگ موجود در آن منطقه و جامعه محل سکونت دانش آموز
مصاحبه شونده ۲۹	معلم	۵ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
مصاحبه شونده ۳۰	معلم	۱۶ سال	نداشتن یک الگوی عبادی-اعتقادی-اخلاقی در خانه یا مدرسه
مصاحبه شونده ۳۱	مدیر	۲۴ سال	عدم همکاری اولیا، نگاه درسی به مسائل دینی و گذر سریع از آن ها
مصاحبه شونده ۳۲	مدیر	۱۸ سال	عدم همکاری خانواده، عدم توجه خانواده به مسائل اعتقادی
مصاحبه شونده ۳۳	مدیر	۲۹ سال	عدم همکاری اولیا، کم رنگ شدن مسائل اعتقادی در خانواده ها
مصاحبه شونده ۳۴	مدیر	۱۲ سال	عدم همکاری اولیا و دانش آموزان، تاثیر دوستانی که اعتقادات آنها کم تراست، عدم آگاهی دانش آموزان نسبت به مسائل دینی
مصاحبه شونده ۳۵	مدیر	۲۵ سال	عدم همکاری اولیا و دانش آموزان، پایین آمدن سطح ایمان و باور قلبی مردم
مصاحبه شونده ۳۶	معاون آموزشی	۲۹ سال	آموزش محور شدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی،
مصاحبه شونده ۳۷	معاون آموزشی	۲ سال	پایین آمدن سطح ایمان و باور قلبی، مدرنیته شدن زندگی ها، رسانه های غربی، عدم همکاری اولیا و دانش آموزان
مصاحبه شونده ۳۸	معاون آموزشی	۱۰ سال	آگاه نبودن دانش آموزان با مسائل دینی، آموزش های نادرست ، رسانه های غربی و تبلیغات فضای مجازی
مصاحبه شونده ۳۹	معاون آموزشی	۱۲ سال	آموزش محور شدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی، رسانه های غربی و فضای مجازی با تبلیغات ضد دینی و اشاعه ی فحشا و دین گریزی کاربران به خصوص نوجوانان
مصاحبه شونده ۴۰	معلم آموزشی	۸ سال	عدم آموزش های درست و توجه کمتر به مسائل ، آموزش محور شدن مدارس، پررنگ شدن انسان محوری و مادیات

پایین آمدن سطح ایمان و باور قلبی، باور به دین باعث عقب ماندگی است، آموزش محور شدن مدارس	۱سال	معاون پرورشی	مصاحبه شونده ۴۱
دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها، عدم جذابیت موضوعات برای دانش آموزان، آگاهی و آموزش نادرست	۱۹سال	معاون پرورشی	مصاحبه شونده ۴۲
باور به دین باعث عقب ماندگی است، آموزش محور شدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی، دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها	۶سال	معاون پرورشی	مصاحبه شونده ۴۳
رسانه های غربی و فضای مجازی با تبلیغات ضد دینی و اشاعه ی فحشا و دین گریزی کاربران به خصوص نوجوانان، دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها، عدم جذابیت	۲۲سال	معاون پرورشی	مصاحبه شونده ۴۴
آموزش محور شدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی، دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها، اعتقادات کم رنگ خانواده ها	۲۶سال	معاون پرورشی	مصاحبه شونده ۴۵
باور به دین باعث عقب ماندگی است، عدم آگاهی و شناخت درست دانش آموزان از دین و اعتقادات و تربیت، اعتقادات کم رنگ خانواده ها، الگو برداری از زندگی غرب	۲سال	معلم	مصاحبه شونده ۴۶
رسانه های غربی و فضای مجازی با تبلیغات ضد دینی و اشاعه ی فحشا و دین گریزی کاربران به خصوص نوجوانان، الگو برداری از زندگی غربی، آموزش و آگاهی نادرست این مسائل	۲سال	معلم	مصاحبه شونده ۴۷
دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها، الگو برداری از زندگی غرب	۲سال	معلم	مصاحبه شونده ۴۸
آموزش محور شدن مدارس و توجه کم تر به این مسائل، اعتقاد به انسان محوری و زندگی براساس مادیات	۲سال	معلم	مصاحبه شونده ۴۹
باور به دین باعث عقب ماندگی است، رسانه های غربی و فضای مجازی با تبلیغات ضد دینی و اشاعه ی فحشا و دین گریزی کاربران به خصوص نوجوانان،	۲۰سال	معلم	مصاحبه شونده ۵۰
آموزش محور شدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی، رسانه های غربی و فضای مجازی با تبلیغات ضد دینی و اشاعه ی فحشا و دین گریزی کاربران به خصوص نوجوانان	۸سال	معلم	مصاحبه شونده ۵۱

مصاحبه شونده ۵۲	معلم	۱۸سال	تبلیغات رسانه های غربی، عدم رغبت به مسائل اعتقادی و تربیتی
مصاحبه شونده ۵۳	معلم	۲۸سال	آموزش محورشدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی، دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها
مصاحبه شونده ۵۴	معلم	۲۴سال	رسانه های غربی و فضای مجازی با تبلیغات ضد دینی و اشاعه ی فحشا و دین گریزی کاربران به خصوص نوجوانان
مصاحبه شونده ۵۵	معلم	۱۲سال	باور به دین باعث عقب ماندگی است، آموزش محورشدن مدارس و توجه کمتر به مسائل دینی و عبادی
مصاحبه شونده ۵۶	معلم	۱۳سال	عدم همکاری اولیا- اعتقادداشتن خانواده ها
مصاحبه شونده ۵۷	معلم	۱۵سال	دلزدگی دانش آموزان به علت سختگیری خانولده ها-تاثیر پذیری از الگوهای غیردینی
مصاحبه شونده ۵۸	معلم	۸سال	الگو برداری از افرادی که ساحت عبادی-اعتقادی را رعایت نمی کنند-کم رنگ شدن مسائل دینی در خانواده ها
مصاحبه شونده ۵۹	معلم	۷سال	موثر نبودن برنامه های اعتقادی و عبادی در مدرسه ها-تاثیر پذیری از همسالان
مصاحبه شونده ۶۰	معلم	۲۹سال	دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها، عدم جذابیت این موضوعات برای دانش آموزان
مصاحبه شونده ۶۱	مدیر	۳۰سال	تاثیرات شبکه های اجتماعی بر روی خانواده ها
مصاحبه شونده ۶۲	معلم	۱۵سال	وجود تبلیغات منفی علیه دین در شبکه های معاند
مصاحبه شونده ۶۳	معاون آموزشی	۲۰سال	از بین رفتن اعتقادات خانوادگی نسبت به دین
مصاحبه شونده ۶۴	معلم	۱۰سال	عدم جذابیت این موضوعات برای دانش آموزان
مصاحبه شونده ۶۵	معلم	۶سال	استفاده شبکه های خارج از ایران از تبلیغات جذاب برای از بین بردن اعتقادات
مصاحبه شونده ۶۶	معلم	۱۲سال	کم کاری برای جذب خانواده ها و دانش آموزان

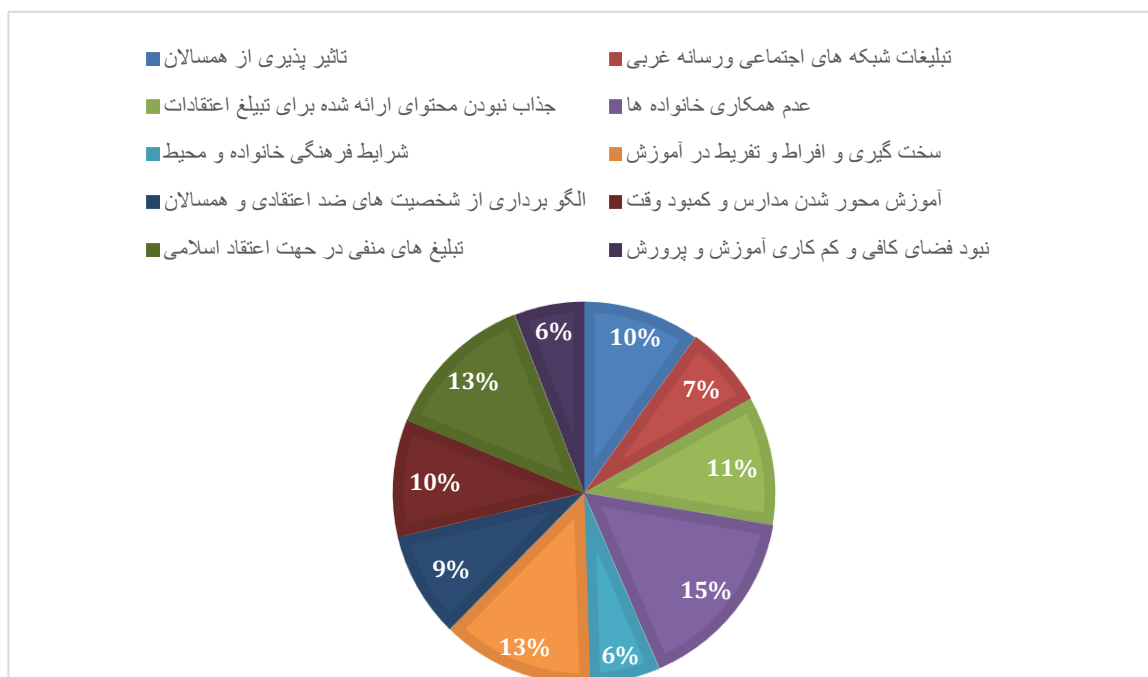
مصاحبه شونده ۶۷	معلم	۲۰ سال	دلزدگی دانش آموزان به دلیل سخت گیری های افراطی
مصاحبه شونده ۶۸	معلم	۲۳ سال	عدم توجه جامعه برای دلچسب و زیبا نشان دادن اعتقادات و اخلاقیات اسلامی
مصاحبه شونده ۶۹	معلم	۱۰ سال	الگو برداری دانش آموزان از سبک زندگی غربی
مصاحبه شونده ۷۰	معلم	۱۱ سال	استفاده ی نادرست از فضای مجازی
مصاحبه شونده ۷۱	معلم	۸ سال	تبلیغات جذاب رسانه های غربی از سبک زندگی خودشان
مصاحبه شونده ۷۲	معاون اجرایی	۱۹ سال	اهمیت ندادن جامعه ی اسلامی به تبلیغ دین در جهت مثبت
مصاحبه شونده ۷۳	معاون پرورشی	۳۰ سال	استفاده نکردن از ظرفیت های فرهنگی و هنری در جهت تبلیغ اعتقادات
مصاحبه شونده ۷۴	معلم	۱۶ سال	موثر نبودن برنامه های اعتقادی و عبادی در مدرسه ها-تاثیر پذیری از همسالان
مصاحبه شونده ۷۵	معلم	۲۴ سال	دلزدگی دانش آموزان به خاطر سخت گیری خانواده ها،عدم جذابیت موضوعات برای دانش آموزان، آگاهی و آموزش نادرست
مصاحبه شونده ۷۶	معلم	۱۴ سال	تاثیر پذیری از همسالان خود
مصاحبه شونده ۷۷	معلم	۲۸ سال	بی اهمیتی والدین و اطرافیان به اعتقادات مذهبی
مصاحبه شونده ۷۸	معلم	۵ سال	تفریط یا افراط داشتن اولیا و مدارس در جهت آموزش این ساحت
مصاحبه شونده ۷۹	معلم	۱۷ سال	عدم همکاری اولیا،کم رنگ شدن مسائل اعتقادی در خانواده ها
مصاحبه شونده ۸۰	معلم	۲ سال	فرهنگ موجود در خانواده ها
مصاحبه شونده ۸۱	معلم	۹ سال	جذاب نبودن فعالیت ها و تبلیغات رسانه ای در جهت تقویت اعتقادات دانش آموزان

ربط دادن مسائل اقتصادی جامعه به دین و اعتقادات و بد جلوه دادن دین از این طریق	۱سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۲
جلوگیری اولیا از آموزش دادن برخی اعتقادات به دانش آموزان با دخالت در امور مدرسه	۳۲سال	معاون آموزشی	مصاحبه شونده ۸۳
آموزش محورشدن مدارس و توجه کم تر به این مسائل، اعتقاد به انسان محوری و زندگی براساس مادیات	۲۱سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۴
عدم توجه جامعه برای دلچسب و زیبا نشان دادن اعتقادات و اخلاقیات اسلامی	۱۸سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۵
نداشتن یک الگوی عبادی-اعتقادی-اخلاقی در خانه یا مدرسه	۲۴سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۶
تاثیر پذیری از شبکه های اجتماعی و ماهواره ای	۸سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۷
تبلیغات ضد انسانی علیه اعتقادات دینی و مزدور و ظالم جلوه دادن شخصیت های برتر اعتقادی و اخلاقی	۲۲سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۸
بی اهمیتی والدین به این نوع موضوعات و نبود اعتقاد در خانواده	۲۰سال	معلم	مصاحبه شونده ۸۹
جذاب نبودن فعالیت ها و تبلیغات رسانه ای در جهت تقویت اعتقادات دانش آموزان	۴سال	معلم	مصاحبه شونده ۹۰

موانع موانع تحقق تربیت در ساحت عبادی-اعتقادی- اخلاقی	فراوانی
تأثیر پذیری از همسالان	۱۰
تبلیغات شبکه های اجتماعی و رسانه های غربی	۷
جذاب نبودن محتواهای ارائه شده برای تبلیغ اعتقادات	۱۱
عدم همکاری خانواده ها	۱۶
شرایط فرهنگی خانواده و محیط	۶
سخت گیری و افراط و تفریط داشتن در آموزش	۱۳
الگو برداری از شخصیت های ضد اعتقادی و همسالان	۹
آموزش محور شدن مدارس و کمبود وقت	۱۰
تبلیغ های منفی در جهت اعتقاد اسلامی	۱۳
نبود فضای کافی و کم کاری آموزش و پرورش	۶
جمع امتیاز	۱۰۱

با توجه به جدول بالا هر یک از موانع گفته شده ، از بیشتری تا کمترین تاثیر در عدم استفاده از روش تدریس معکوس به شرح زیر می باشد:

عدم همکاری خانواده ها ۱۵٪ ، سخت گیری و افراط و تفریط داشتن در آموزش ۱۳٪ ، تبلیغ های منفی در جهت اعتقاد اسلامی ۱۳٪ ، جذاب نبودن محتواهای ارائه شده برای تبلیغ اعتقادات ۱۱٪ ، تاثیر پذیری از همسالان ۱۰٪ ، آموزش محور شدن مدارس و کمبود وقت ۱۰٪ ، الگو برداری از شخصیت های ضد اعتقادی و همسالان ۹٪ ، تبلیغات شبکه های اجتماعی و رسانه های غربی ۷٪ ، نبود فضای کافی و کم کاری آموزش و پرورش ۶٪ ، شرایط فرهنگی خانواده و محیط ۶٪

باتوجه به داده ها بالاترین مورد خانواده با ۳۴٪ بیان شد. که شامل ۱- عدم همکاری خانواده ها با برنامه های آموزشی مدرسه است. ۱۵٪. ۲- سخت گیری بیش از حد خانواده ها در اجرای برنامه های اعتقادی ۱۳٪. ۳- شرایط متناقض در خانواده و محیط مدرسه ۶٪.

دومین عامل تبلیغات با ۳۱٪ بیان شد. که شامل ۱- تبلیغ های منفی که در جهت اعتقاد اسلامی در حال نشر است ۱۳٪. ۲- جذاب نبودن تبلیغات رسانه های داخلی و محتوای ارائه شده جهت علاقه مند کردن دانش آموزان ۱۱٪. ۳- تبلیغات شبکه های اجتماعی و رسانه های غربی ۷٪.

سومین عامل همسالان و گروه دوستان با ۱۹٪ بیان شد. که شامل ۱- تاثیر پذیری بسیار بالا از همسالان خود. ۱۰٪. ۲- الگو برداری از شخصیت های ضد اعتقادی و همسالان ۹٪.

چهارمین عامل عدم همکاری مدرسه با ۱۶٪ بیان شد که شامل: ۱- آموزش محور شدن مدارس و کمبود وقت ۱۰٪. ۲- نبود فضای کافی و کم کاری آموزش و پرورش ۶٪.

بحث و نتیجه گیری:

پیشنهادات:

سپاسگزاری:

منابع:

سمیعی درونه، رضا. (۱۳۹۴) اصول و اهداف آموزش و پرورش ابتدایی. دومین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شادگان

کارور، نجمه؛ خوشبخت، فریبا؛ مزیدی، محمد. (۱۳۹۳) فهم آموزش اخلاق در مدارس ابتدایی شهر شیراز از دیدگاه معلمان پایه اول. پژوهش های برنامه درسی ۴(۲): ۱۳۱-۱۶۲.

Navidadham, M. (۲۰۱۲). Fundamental requirements of fundamental Evolution in education. Culture Strategy, ۱۷ & ۱۸: ۲۹۵-۳۲۴.

مکارم شیرازی، ناصر(۱۳۸۶). زندگی در پرتو اخلاق؛ قم: سرور، چاپ ششم

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش (۱۳۹۰) تهران: دبیرخانه شورای عالی آموزش و پرورش.

غزالی، محمد،(۱۳۶۲). مکاتب فارسی غزالی، تهران، انتشارات امیر کبیر

سعدی، مصلح الدین(۱۳۸۲). کلیات سعدی، تهران ، انتشارات زوار

نقیب زاده، عبدالحسین(۱۳۷۵). نگاهی به فلسفه آموزش و پرورش ، تهران، انتشارات طهوری

پیروانی نیا، پونه ، پیروانی نیا، پگاه(۱۳۹۲) تحلیل سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از نظر میزان اهمیت به

یادگیری سازمانی، فصل نامه علمی- پژوهی مشرق موعود سال هفتم، شماره ۲۶

فرهادی، نواز الله، گرامی طیبی، زهرا(۱۳۹۹) تحلیل محتوای کتابهای فارسی متوسطه اول برپایه ساحت های شش گانه

تربیت در سند تحول بنیادین، دوفصلنامه علمی علوم تربیتی از دیدگاه اسلام، مقاله پژوهشی، دوره نهم، شماره شانزدهم، ص

ص. ۲۰۵- ۲۲۸

آذر، عادل.(۱۳۸۸). تصمیم گیری کاربردی (رویکرد)، انتشارات نگاه دانش، صص ۴۵-۱۵

وفایی، فرهاد.(۱۳۸۶). طراحی یک مدل ریاضی برای اندازه گیری کارایی مدلهای جبرانی به کمک روش تحلیل

پوششی داده در سیستم امتیاز دهی مدل تعالی. رساله دکتری، دانشگاه علوم انسانی ، دانش گاه تربیت مدرس. صص ۷۵-۴۳

Son Yu, Chian (۲۰۰۲). "A Gp – AHP method for solving group decision – making

fuzzy AHP problems". Computer and operations research (۲۹).P: ۱۹۷۰